

Stadig flere elektroniske tidsskrifter blir etablert. Mange av dem er åpne for alle, open access (OA). Så hva er mer naturlig enn gratis online databaser over disse tidsskriftene? En slik database er DOAJ – Lund directory of open access journals, www.doaj.org. Tanken om den kom opp under den første nordiske konferanse om vitenskapelig kommunikasjon i Lund og København i oktober 2002, www.lub.lu.se/ncsc2002/. DOAJ ble etablert og lagt opp av Lund universitetsbibliotek. Den dekker ikke alle arkiver som er åpne, i særdeleshet er fysikkarkivet arxiv, www.arxiv.org ikke med i basen, så man må ikke bruke det som en inngang til alt som er OA. Men basen er allikevel meget omfattende. I skrivende stund (midten av mai) er det 2229 tidsskrifter i katalogen, 622 kan søkes ut på artikkelnivå og det er i alt nesten 100 000 artikler som er dekket. Det øker daglig, bare de siste tredve dagene er 45 nye titler lagt til.

DOAJ dekker alle fag, og de er organisert etter fagområde. Og det er lett å finne frem til at det for eksempel er 60 tidsskrifter under headingen "Library and Information Science". Inndelingen er ikke feilfri, en av mine egne favoritter innen dette området, First Monday (www.firstmonday.org) er ikke med i denne kategorien. Den klart største kategorien er medisinske tidsskrifter, med rundt 750 titler.

Betingelsene for å bli registrert i DOAJ er at alt materialet skal være fritt tilgjengelig i full tekst, det skal være rettet mot forskere og det meste av materialet i tidsskriftet skal være forskningsbasert. Videre skal det være tilgjengelige med en gang. Åpen tilgang som kommer en tid etter at artikkelen er publisert, for eksempel i et kommersielt tidsskrift er ikke godtatt. Artiklene skal være kvalitetsvurdert enten via redaksjonen eller ved fagfelle vurdering. Og tidsskriftet skal være registrert med ISSN. Alle språk er akseptert. Her er grunnen til at arxiv ikke er i basen, det er ikke noen kvalitetssikring, og det er ikke noe ISSN.

For å søke etter tidsskrift, kan man bla seg frem til tittel, gå direkte på emne eller søke i fritekst. I det siste tilfellet søker man i feltene for tittel, forlegger, språk, forleggerens adresse og emne. Det er ikke mulig å separere disse feltene. Over seks hundre av tidsskriftene kan også søkes på artikkelnivå, da velger man "Search articles". Der kan man søke på emneord, tittel, forfatter eller sammendrag. Artiklene er ikke fulltekst søkbare, for det bør man bruke Google Scholar. Mange av de fleste av de samme tidsskriftene også er lagt opp der.

En meget viktig side ved DOAJ er at de åpner en port til materiale som ikke er publisert i vesten. Et problem for mange nasjoner er at ingen vet om hva som blir publisert lokalt selv om tidsskriftene er åpne, og språket er på engelsk. Baser som DOAJ og Google Scholar er viktige redskap for disse nasjonene til å få markedsført sine arbeider.

OpenDOAR

DOAJ har altså strenge kriterier for hvilke tidsskrifter som legges inn i basen. Det er dermed mye materiale som er publisert i åpne institusjonsarkiver som ikke er med. Derfor arbeider Universitet i Lund sammen med University of Nottingham med et nytt prosjekt for å dekke behovet for en oversikt over disse. Det er kalt The Directory of Open Access Repositories – OpenDOAR, og har hjemmeside: www.opendoar.org, hvor man kan søke etter arkiver sortert på nasjon, emne og type innhold. Den blir et supplement til DOAJ. Det er online og holder på å bygge seg opp, men mye ligger inne allerede. Her er det bare å følge med.